

КЛІНІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ЗАСОБІВ РІЗНОЇ ПРИРОДИ

Велика кількість захворювань, що супроводжується запальними процесами в тканинах і органах, схожість симптоматики деяких з них ускладнює постановку діагнозу. Часто для цього необхідні спеціальні лабораторні дослідження. Головною метою є виявлення первинної причини, та призначення вдалого лікування. Визначення і виключення етіологічного фактору є вирішальним моментом, і тільки потому можна розробляти схему лікування [3, 5].

В практиці лікування запалень різної етіології дуже часто лікарі застосовують препарати стероїдної та нестероїдної природи, що мають протизапальні властивості. Гормональні препарати дуже ефективні, але побічна дія іноді може переважати за значимістю лікувального ефекту. Тому глибокі знання фармакодинаміки і фармакокінетики, а також і досвід у застосуванні відіграє величезне значення [4]. Зокрема синтетичним комерційним стероїдним препаратам притаманний широкий спектр проявів глюкокортикоїдної і мінералокортикоїдної активності, що утруднює дозування і прогнозування можливих побічних проявів. Хвороби, що викликають запалення, є досить поширеними, тому пошук ефективних засобів лікування хворих з такими патологіями є актуальним напрямом і потребує подальшого вивчення.

Результати дослідження можна використовувати для виконання науково-дослідницької роботи здобувачів освіти [1, 2]. В практиці лікування захворювань шкіри дуже часто лікарі застосовують препарати кори наднирників – кортикостероїди. Ці засоби досить ефективні і здатні швидко усунути симптоми захворювань – запалення, свербіж, шкірні висипання тощо. Однак застосовувати ці засоби необхідно з обережністю і тільки при вагомих показаннях, оскільки бездумне використання тягне за собою важку побічну дію і ускладнення.

Список використаних джерел

1. Аравін П. А., Мехед О. Б. Використання біологічного експерименту, як засобу організації науково-пізнавальної діяльності, з метою здійснення еколого-валеологічного виховання молоді. *Біологічні, медичні та науково-педагогічні аспекти здоров'я людини*. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава : Астроя, 2020. С. 93
2. Носко М., Мехед О. Науково-дослідницька робота студентів як складова частина підготовки до соціально-педагогічної діяльності. *Наука і освіта*. 2022. № 2. С. 39–43. DOI:<https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-2-6>
3. Свінцицький А. С. НПЗЗ-гастропатії: минуле, сучасне і сьогодні. *Сучасні медичні технології*. 2010. № 2. С. 95–100.
4. Чаленко Н. М. Молекулярне моделювання потенційних нестероїдних протизапальних засобів з різних хімічних груп. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата фармацевтичних наук за спеціальністю 15.00.02 – фармацевтична хімія та фармакогнозія. Національний фармацевтичний університет МОЗ України, Харків, 2020. 230 с.
5. Karpenko A., Mekhed O., Tretyak O. Identification of the microflora of purulent wounds and the influence on it of medical substances. *Human health: realities and prospects. Monographic series*. Vol. 2. «Health and environment», edited by Nadiya Scotna. Drohobych : Posvit, 2017. P. 140–150.

Гавриленко В. М.

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ОБМІНУ РЕЧОВИН В ТКАНИНАХ РИБ ЗА ДІЇ КСЕНОБІОТИКІВ

У зв'язку зі збільшенням обсягів виробництва ксенобіотиків останнім часом гостро постає питання про наслідки їхнього застосування. Особливо актуальна ця проблема для гідробіонтів, які, на відміну від наземних тварин, не здатні уникати контактів з токсикантами. Як об'єкт вивчення особливої уваги заслуговують риби, оскільки вони представляють кінцеву ланку в трофічному ланцюзі і є їжею для людини [3].

Застосовуючи біохімічні методи, і, зокрема, методи ензимоіндикації, можна визначити ступінь інтоксикації на самих ранніх стадіях токсичної дії, задовго до загибелі тварин. В ході експериментальних досліджень було одержано результати, які показують, що адаптація риб до токсичних умов навколишнього середовища призводить до змін внутрішньоклітинних біоенергетичних процесів, що виражається в інтенсивності генерування енергії [4, 5].

Ферменти різних шляхів вуглеводного обміну по-різному реагують на гербіцидне забруднення, оскільки зміни активності окремих ферментів чи ферментних систем є основним механізмом регуляції метаболічних процесів [4].

Ліпіди в організмі риб є найважливішим джерелом енергії, що забезпечує різні відповідальні моменти їх життєдіяльності. Як відомо, ліпіди відіграють важливу роль у життєдіяльності риб, а вміст ліпідів та їх фракційний склад в організмі гідробіонтів може виступати у якості біомаркерів стану екосистеми і адаптаційних механізмів риб [1, 6].

Вміст ліпідів в організмі відображає екологічні особливості життя риб, а дані про сезонну, популяційну та міжрічну мінливість дозволяють оцінити їх значення в різні періоди життєвого циклу. Порівняльне вивчення кількості загальних ліпідів в тканинах дозволяє детально і багатогранно оцінити їх роль в адаптаційних механізмах риб до умов токсичного середовища [2, 3].

Таким чином, зростання антропогенного впливу на водне середовище загострило проблему виживання гідробіонтів у стресових умовах. Відомо, що відповідь організму на дію токсиканту є результатом взаємодії двох процесів – пошкодження (деструкція) та захисту (компенсаторна адаптація). Їх співвідношення певною мірою визначає рівень небезпечності водного середовища для риб.

Список використаних джерел

1. Аравін П. А., Ячна М. Г., Мехед О. Б., Третяк О. П. Зміни кількісного вмісту загальних ліпідів в деяких тканинах коропа лускатого за комбінованого впливу гербіцидів та солей важких металів. *VII Міжнародна заочна науково-практична конференція «Актуальні питання біологічної науки»* : Збірник статей. Ніжин : НДУ імені Миколи Гоголя, 2021. С. 122–125.
2. Грициняк І. І. Смолянінов К. Б., Янович В. Г. Обмін ліпідів у риб : монографія. Львів : Тріада плюс, 2010. 336 с.
3. Ліпідний обмін у риб малих річок Західного Поділля. 2019. URL: http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/zahyst/vidguk_2_Liavriv.pdf. (дата звернення: 14.11.2022)
4. Мехед О. Б., Яковенко Б. В. Вплив пестицидного забруднення, як результату хімізації сільського господарства, на водні екосистеми. *Суспільно-географічні дослідження природно-господарського комплексу Запорізького краю і суміжних територій* : Матеріали науково-практичної конференції 16-17 жовтня 2003 року. Мелітополь, 2003. С. 43–44
5. Мехед О. Б., Жиденко А. А. Влияние загрязнения воды гербицидами зенкором и раундапом на обмен веществ в печени рыб семейства Cyprinidae. *Гидробиологический журн.* 2013. № 3. Т. 49. С. 82–88.
6. Ячна М. Г., Мехед О. Б., Третяк О. П., Яковенко Б. В. Вміст фосfolіпідів у тканинах коропа лускатого (*Cyprinus carpio* L.) за дії натрій лаурилсульфатвмісного та безфосфатного синтетичних миючих засобів. *Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Біол.*, 2019, № 2 (76). С.48–52.

Галенко Д. О., Яковенко Б. С.

ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН АНТРОПОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Актуальність теми полягає у тому, що діяльність людини та утворення антропогенних ландшафтів значною мірою впливає на погіршення екологічного стану навколишнього середовища. Також у даній ситуації з військовою агресією росії та бойовими діями в Україні відбувається зміна ландшафтів. Підтримувати в належному стані природно-територіальні комплекси, в умовах воєнного стану, доволі нелегко.

Київська область – одна з найбільших у країні. Її площа становить 28,1 тис. квадратних кілометрів. Це майже 5% загальної площі України. Область розташована в північній частині нашої